

Затверджено рішенням
Львівської обласної ради
від 18.02.2021 №57

в редакції розпорядження начальника
обласної військової адміністрації
від 06.02.2025 № 123/0/5-25ВА

Комплексна програма підтримки та розвитку сільського господарства у Львівській області на 2021 – 2025 роки

Стрийська РДА
№67-1850/0/2-25 від 18.03.2025
КЕП: БАНДЕРИЧ М. В. 18.03.2025 13:51
5E984D526F82F38F0400000008A08601CB3FA105

Зміст

	Стор.
I. Загальна характеристика	3
II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Комплексна програма	5
III. Визначення мети Комплексної програми	6
IV. Відповідальні виконавці Комплексної програми	6
V. Завдання і заходи Комплексної програми, напрями використання бюджетних коштів та результативні показники	7
VI. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування, строки виконання завдань, заходів	26
VII. Механізм реалізації завдань і заходів Комплексної програми	27
VIII. Координація та контроль за ходом виконання Комплексної програми	29

I. Загальна характеристика

Комплексна програма підтримки та розвитку сільського господарства у Львівській області на 2021 – 2025 роки (далі – Комплексна програма) спрямована на виконання Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.05.2023 № 402-р «Про схвалення Стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках», актуалізованої Стратегії розвитку Львівської області на період 2021 – 2027 років, у частині такої стратегічної цілі:

- підвищення конкурентоспроможності регіону в умовах євроінтеграції (оперативні цілі: розвиток смарт-спеціалізації регіону; розвиток підприємництва та інвестиційної привабливості).

Комплексна програма розроблена з врахуванням Закону України «Про правовий режим воєнного стану», постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 №252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану» і спрямована на забезпечення нагальних потреб для функціонування мікро, малих та середніх суб'єктів підприємництва та забезпечення продовольчої безпеки області у період військового стану.

Паспорт Комплексної програми подано в додатку 1.

Сільське господарство є вагомим сектором економіки області. У 2023 році сільськогосподарськими виробниками вироблено валової сільськогосподарської продукції (у постійних цінах 2021 року) в обсязі 48,0 млрд грн, що на 0,3 млрд грн більше порівняно з 2022 роком або на 0,7 %. Сільське населення, яке становить 39 % населення області, виробляє 42,5 % валової сільськогосподарської продукції, сільськогосподарські підприємства – 57,5 %.

У сільському господарстві діяльність здійснюють 1342 сільськогосподарських підприємства, у тому числі 988 фермерських господарств та 155 сімейних фермерських господарств без статусу юридичної особи.

Основа сільськогосподарського виробництва – це сільськогосподарські угіддя, площа яких складає 1240,0 тис.га, в тому числі рілля – 771,0 тис.га. Загалом посівна площа у 2024 році становить 754,8 тис.га. Протягом 2021-2024 років додатково введено в обробіток 37,1 тис. га. Зокрема, сільськогосподарські підприємства збільшили площу на 35,6 тис. га, господарства населення на 1,5 тис. га.

У загальній структурі виробництва зернових і зернобобових культур переважають чотири основні сільськогосподарські культури – пшениця, кукурудза, ячмінь, овес. У 2023 році загальна площа виробництва зернових і зернобобових культур становила 311,9 тис. га, а валовий збір 1,8 млн тонн. Натомість площі під вирощуванням гречки та жита у цій структурі є незначними, зокрема, площа жита становить 3,9%, гречки – 2,0%. У 2023 році обсяги виробництва зерна жита склали 9,9 тис. тонн що на 2,7 тис тонн або на 21,4 %

менше в порівнянні з 2022 роком, а гречки вироблено 10,4 тис. тонн, що більше на 40,5%.

У сільськогосподарських виробників в наявності 705 зерносховищ загальною місткістю 1500,6 тис. тонн, в тому числі 35 елеваторів загальною потужністю 1120,6 тис. тонн. Вказаних потужностей вистачає на зберігання 78 % річного врожаю зерна і насіння.

У структурі виробництва продукції сільського господарства вагому частку займають картопля (17%), овочі та баштанні (15%). Проте 93% виробництва цих культур зосереджено в господарствах населення, яке не має можливості дотримуватися сучасних технологій вирощування і формувати товарні партії для забезпечення потреб місцевих торгових точок, переробних підприємств та експортерів.

Обсяги вирощування овочів відкритого ґрунту у господарствах усіх категорій у 2023 році склали 859,0 тис.тонн, в тому числі у сільськогосподарських підприємствах 41,7 тис. тонн. Якщо в цілому по області обсяги виробництва овочів збільшено на 1,4% в порівнянні з 2022 роком, то сільськогосподарські підприємства збільшили на 17,1%. Для зберігання вирощеної продукції у сільськогосподарських підприємствах налічується 36 овочесховищ (з них 17 комбінованих) на 29,2 тис. тонн, в тому числі з холодильним обладнанням - на 21,1 тис. тонн, що є недостатньо для зберігання продукції. Забезпеченість сховищами для зберігання врожаю становить 70% до потреби.

Виробництво плодово-ягідної продукції у 2023 році в господарствах усіх категорій складає 146,5 тис. тонн, що більше в порівнянні до 2022 року на 2,9%, в тому числі сільськогосподарськими виробниками вирощено 29,7 тис.тонн плодово-ягідної продукції, що більше на 16,5%. Обсяги виробництва плодово-ягідної продукції збільшено за рахунок врожайності на 11,2% у порівнянні до 2022 року. Виробники володіють 17 сховищами потужністю зберігання 15,2 тис. тонн, що становить 80% до потреби. Переробкою плодово-ягідної продукції займаються 11 сільгоспідприємств, однак ще у багатьох виробників відсутня післязбиральна доробка продукції (пакування, сортування, охолодження та транспортування), які є основними факторами, що впливають на якість продукції та строки можливої реалізації.

Виробництво продукції тваринництва складає лише четверту частину (26%) у валовому виробництві продукції сільського господарства. В області динамічно розвивається свинарство та птахівництво. За кількістю поголів'я свиней область за результатами 2023 року посіла друге місце серед регіонів України (424,5 тис.гол.), птиці всіх видів – 5 місце (11,0 млн.гол.).

Проблемною залишається галузь м'ясо-молочного скотарства. Близько 90% поголів'я корів утримується господарствами населення, які є основними виробниками молока. За 2023 рік вироблено 322,9 тис. тонн молока, що в порівнянні з 2022 роком менше на 16,7 %. Основними причинами зменшення обсягів виробництва молока є втрата генетичного потенціалу та скорочення поголів'я корів в господарствах населення, яке щорічно зменшується в середньому на 10-15%.

В області продовжується трансформація особистих селянських господарств. У 2023 році було створено та зареєстровано 34 сімейних фермерських господарств на базі фізичної особи підприємця (далі – СФГ) та 25 СФГ у 2024 році, загальна їх кількість в області збільшилась до 155 одиниць. Більша частина цих господарств працює у галузі молочного та м'ясного скотарства.

Під вирощуванням аквакультури задіяно 5,2 тис. га площ водного дзеркала, в тому числі 4,8 тис. га ставків. Площа зариблених водних об'єктів складає 43% (2,2 тис. га) від загальної площі. Річний вилов риби за підсумками 2023 року становить 1023 тонн. З розрахунку на 1 мешканця області виробництво прісноводної риби становить 0,4 кг, а фактичне споживання у 2021 році всіх видів риби та морепродуктів складало 10,8 кг (54% до фізіологічно-обґрунтованої річної норми - 20,0 кг).

Аграрії області у 2022* році здійснили 1,8 млрд.грн капітальних інвестицій, що на 5,9% більше порівняно з 2021 роком. Майже третину цих капітальних інвестицій вкладено на придбання техніки та обладнання.

Протягом 2023 року підприємства агропромислового комплексу Львівщини експортували продукції на суму 1084,4 млн дол. США, що перевищує імпортні поставки на 261,5 млн дол. США. У структурі експорту вагому частку займають жири та олія – 35,0%, а також зернові культури –18,3%, та насіння олійних культур – 12,9% від вартості експорту. Натомість іпорт сільськогосподарської продукції за 2023 рік склав 822,9 млн дол. США., що в порівнянні до 2022 року менше на 4,0%. Більше третини (32,7%) імпорту продукції АПК за вартістю складають готові харчові продукти.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Комплексна програма

За результатами проведеного аналізу стану розвитку сільського господарства Львівщини, його виробничого потенціалу, а також викликів пов'язаних з введенням військового стану в Україні, визначено ключові проблеми, на розв'язання яких спрямована Комплексна програма:

- дефіцит фінансових ресурсів для здійснення діяльності в галузі сільського господарства, що стримує застосування ефективних технологій, оновлення матеріально-технічної бази, розвиток малого бізнесу на селі, підвищення частки доданої вартості в виробництві та створення інвестиційних умов для розвитку сільських територій;

- щорічне зменшення поголів'я ВРХ та відповідне зменшення пропозицій сировини для переробних підприємств харчової промисловості;

- низька частка доданої вартості у реалізованій сільськогосподарській продукції;

- концентрація значної частки сільськогосподарського виробництва в особистих селянських господарствах;

* дані 2023 року органами статистики не опубліковано

- недостатнє виробництво прісноводної риби через низьку якість рибопосадкового матеріалу і, відповідно, низька рибопродуктивність водойм, низькі показники відтворення аборигенних (зникаючих) видів риб та відсоток зариблення природних та штучних водойм;

- нерозвиненість системи дорадництва знижує конкурентоспроможність малого та середнього бізнесу в сільській місцевості;

- недостатня поінформованість значної частини сільськогосподарських виробників про кон'юнктуру ринків та умови ведення бізнесу в галузі, а також прогресивні технології в аграрному виробництві.

III. Визначення мети Комплексної програми

Мета Комплексної програми – підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва мікро, малими та середніми суб'єктами підприємництва для забезпечення продовольчої безпеки регіону, підвищення зайнятості населення та розвитку галузі. А також сприяння реалізації проектів спрямованих на розвиток сільських територій.

Мікро, малі та середні суб'єкти підприємництва – це юридичні особи та фізичні особи-підприємці, які відповідають критеріям суб'єкта підприємництва, визначених ст. 55 Господарського кодексу України і основним видом діяльності яких є виробництво сільськогосподарської продукції, та/або розведення, вирощування риби, переробка на власних чи орендованих потужностях власно виробленої сировини, а також здійснення операцій з постачання сільськогосподарської продукції.

Для досягнення мети Комплексної програми необхідною умовою є, крім виконання заходів цієї програми, сприяння реалізації в області заходів державних програм фінансової підтримки сільськогосподарських виробників, проектів міжнародної технічної допомоги, програм підтримки і розвитку сільського господарства територіальних громад.

IV. Відповідальні виконавці Комплексної програми

Головним розпорядником коштів обласного бюджету та відповідальним виконавцем заходів Комплексної програми є департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації (далі – Департамент).

Виконавцем Комплексної програми в частині:

- фінансової підтримки на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів є Державне підприємство, спеціалізована фінансово-кредитна установа – Обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі (далі – Фонд підтримки);

- виконання заходів проекту «Захист біорізноманіття транскордонних територій України та Польщі від популяції борщівника» - ГО «Львівська Аграрна палата».

V. Завдання і заходи Комплексної програми, напрями використання бюджетних коштів та результативні показники

Головним завданням Комплексної програми в умовах дії правового режиму воєнного стану є реалізація системи економічних і організаційних заходів спрямованих на підтримку мікро, малих та середніх сільськогосподарських виробників, сільськогосподарських кооперативів та дорадчих служб шляхом надання фінансової підтримки та сприяння залученню фінансових ресурсів з інших джерел, розвитку сільськогосподарського виробництва та сільських територій, створення об'єктів виробництва з доданою вартістю, інформаційної, освітньої та іншої діяльності.

Для визначення одержувачів фінансової підтримки Львівською обласною військовою адміністрацією створюється обласна комісія з визначення одержувачів фінансової підтримки (далі - Комісія).

Кошти обласного бюджету спрямовуються для виконання таких завдань:

1. Сприяння ефективному виробництву сільськогосподарської продукції та продукції з доданою вартістю

Мале підприємництво відіграє важливу роль у наповненні ринків сільськогосподарською продукцією та сировиною, у вирішенні проблеми зайнятості сільського населення, позитивно впливає на розвиток імпортозамісного виробництва продовольчої продукції. Під час дії правового режиму воєнного стану мікро, малі та середні суб'єкти підприємництва є найбільш вразливою групою організованих товаровиробників через відсутність можливості диверсифікувати ризики виробництва, мають високий рівень витрат, застарілий машино-тракторний парк тощо. На збільшення обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції негативно впливають висока вартість кредитних та матеріально-технічних ресурсів та обмежені можливості залучити кредитні ресурси в банківських установах.

Кошти обласного бюджету пропонуються спрямувати на виконання наступних заходів:

1.1. Фінансова підтримка шляхом компенсації відсотків (комісії) за супроводження договорів фінансового лізингу

Фінансова підтримка шляхом компенсації відсотків (комісії) за супроводження договорів фінансового лізингу у національній валюті надається суб'єктам підприємництва у розмірі півтори облікової ставки Національного банку України, що діє на дату нарахування відсотків, але не більше ставки, передбаченої договором фінансового лізингу.

Компенсація відсотків (комісії) за супроводження договорів фінансового лізингу надається на придбання сільськогосподарської техніки та обладнання. Відшкодуванню підлягають сплачені суб'єктами підприємництва відсотки (комісія) за супроводження договорів фінансового лізингу протягом поточного року. Максимальна сума фінансової підтримки на цей захід протягом

бюджетного року для одного суб'єкта підприємництва становить 200 тис. гривень.

Фінансова підтримка надається суб'єктам підприємництва, в яких рівень середньомісячної заробітної плати за останній звітний квартал становить не нижче 13500,0 гривень (окрім ФОП, членів ФГ, які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід).

Претенденти на одержання фінансової підтримки подають до Департаменту такі документи:

- заявку за встановленою Департаментом формою;
- копію витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії фінансової звітності суб'єктів підприємництва відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік (для юридичних осіб);
- копію податкової декларації платника податку відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік, а для новостворених у поточному році - за останній звітний період (для фізичних осіб-підприємців);
- копію договору фінансового лізингу та додатково укладених договорів;
- довідку лізингодавця про помісячний розрахунок сплати відсотків за поточний рік у розрізі фактично сплачених відсотків та прогноз до кінця року;
- копію акту приймання-передачі про отримання лізингоодержувачем техніки (обладнання);
- довідку суб'єкта підприємництва про банківські реквізити;
- письмове зобов'язання (довільної форми) подати інформацію про результати діяльності до 20 лютого наступного року за встановленою Департаментом формою.

- копію податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року №4 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 02 березня 2023 року №113), окрім ФОП, членів ФГ, які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід.

Фінансова підтримка надається за результатами розгляду документів суб'єкта підприємництва Комісією.

Суб'єкти підприємництва, яким за рішенням Комісії надається фінансова підтримка, подають до Департаменту щомісячно до 10 числа місяця, що настає за звітним, належним чином завірені копії документів, які підтверджують суми фактично сплачених відсотків (комісії) за супроводження договорів фінансового лізингу за попередній місяць (період), а також документи про сплату залишкової вартості об'єкта лізингу.

На підставі рішення Комісії та після одержання від учасників Комплексної програми документів, що підтверджують суми фактично сплачених відсотків за супроводження договорів фінансового лізингу, Департамент щомісячно формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формою, затвердженою Департаментом.

Суб'єкти підприємництва, які одержали фінансову підтримку зобов'язуються за результатами поточного року надати до Департаменту інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою.

1.2. Фінансова підтримка на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів

Кошти обласного бюджету спрямовуються на реалізацію бізнес-планів розвитку сільськогосподарської діяльності шляхом надання фінансової підтримки на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів:

- суб'єктам підприємництва, засновником (одним із засновників) яких є учасник бойових дій;

- суб'єктам підприємництва, які проводять діяльність в аграрній сфері.

1.2.1. Фінансова підтримка на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів суб'єктам підприємництва, засновником (одним із засновників) яких є учасник бойових дій надається на покриття виробничих витрат пов'язаних з виробництвом сільськогосподарської продукції, придбання основних засобів, біологічних активів (саджанці плодово-ягідних культур, поголів'я сільськогосподарських тварин) відповідно до сформованого суб'єктом підприємництва бізнес-плану.

Фінансова підтримка надається на платній та зворотній основі в розмірі, що не перевищує 700,0 тис. грн, терміном до 5 років з можливістю відтермінування погашення основної суми зобов'язання до 1 року (відтермінування сплати кредиту входить в загальний термін дії кредитної угоди). Оплата за користування коштами встановлюється у розмірі 3 відсотки річних від суми непогашеного кредиту та сплачується відповідно до порядку, визначеного у кредитному договорі.

1.2.2. Фінансова підтримка на зворотній основі у вигляді пільгових кредитів для розвитку аграрного бізнесу надається суб'єктам підприємництва на придбання основних засобів, біологічних активів (саджанці плодово-ягідних культур, поголів'я сільськогосподарських тварин) для здійснення діяльності з виробництва сільськогосподарської продукції відповідно до сформованого суб'єктом підприємництва бізнес-плану.

Фінансова підтримка надається на платній та зворотній основі в розмірі, що не перевищує 700,0 тис. грн, терміном до 5 років з можливістю відтермінування погашення основної суми зобов'язання до 1 року (відтермінування сплати кредиту входить в загальний термін дії кредитної угоди). Оплата за користування коштами встановлюється у розмірі 5 відсотків річних від суми непогашеного кредиту та сплачується відповідно до порядку, визначеного у кредитному договорі.

1.2.3. Претенденти на одержання фінансової підтримки подають до Фонду підтримки:

- заявку та бізнес-план за встановленими Департаментом формами (у електронній та паперовій формах);

- належним чином завірені копії фінансової звітності за два останні роки або декларацію відповідно до обраної системи оподаткування, а новоствореним - за період їх діяльності;

- належним чином завірені копії звіту (звітів) з виробництва, які подавались до органів статистики у поточному та минулому році відповідно до господарської діяльності;

- копію витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;

- належним чином завірені копії документів, що засвідчують право власності на предмет застави, або заяву поручителів для укладення договору про забезпечення кредиту.

Суб'єктам підприємництва, засновником (одним із засновників) яких є учасник бойових дій, крім зазначених вище документів, додатково подають копію посвідчення учасника бойових дій.

Фонд підтримки розглядає подані суб'єктами підприємництва документа та готує висновок стосовно повноти поданих документів та показників бізнес-плану щодо:

1. Рівня середньої заробітної плати за попередній звітний період і на час подачі заявки;

2. Власного внеску (якщо такий внесок передбачений бізнес-планом) на придбання основних засобів, біологічних активів;

3. Наявності власних активів;

4. Досвіду ведення бізнесу;

5. Життєздатності бізнес-ідеї;

6. Реалістичності бізнес-плану;

7. Кредитної історії щодо попереднього залучення кредитів у Фонді підтримки;

8. Запланованої кількості новостворених робочих місць протягом шести місяців з часу отримання кредиту;

9. Періоду окупності бізнес-плану;

10. Запланованої суми сплати податків, зборів щорічно протягом періоду кредитування.

Перевага в одержанні кредиту надається суб'єктам підприємництва, які мають досвід у веденні аграрного бізнесу, володіють власними активами для ведення бізнесу, мають більшу частку власних ресурсів для закупівлі товаро-матеріальних цінностей, менший період окупності бізне-плану, планують створювати більше робочих місць та планують позитивну динаміку по сплаті податків і зборів.

За результатами розгляду документів суб'єктів підприємництва та висновку Фонду підтримки, Комісією приймається рішення про надання пільгового кредиту.

Протокольне рішення Комісії є підставою для укладення Фондом підтримки з учасником Комплексної програми договору про надання пільгового кредиту (далі – Кредитний договір).

Плата за користування кредитними коштами фінансової підтримки встановлюється в кредитних договорах від суми непогашеного кредиту на рік та використовується Фондом підтримки для покриття витрат зі створення і супроводу кредитних ліній, організації промоції Комплексної програми, інформаційно-роз'яснювальної роботи, проведення навчальних заходів, на оплату консультаційних, дорадницьких і транспортних послуг, інших витрат, пов'язаних із виконанням завдань і заходів Комплексної програми, відповідно до затвердженого Департаментом кошторису.

Спосіб забезпечення наданих кредитів до 700,0 тис. грн - іпотека майна та інших активів, до 150,0 тис. грн – порука. Графіки погашення і внесення плати за користування кредитом встановлюються в кредитних договорах.

Кредитні кошти учасникові Комплексної програми перераховуються в порядку і на умовах, передбачених Кредитним договором. Кредитний договір укладається відповідно до законодавства в місячний термін з дати прийняття рішення Комісією. Зміни та доповнення до Кредитного договору оформляються додатковим договором і є невід'ємною частиною Кредитного договору.

Придбана за рахунок кредитних коштів сільськогосподарська техніка, обладнання, устаткування та біологічні активи не можуть бути відчужені до повного виконання учасником Комплексної програми умов Кредитного договору.

Суб'єкти підприємництва, які одержали в поточному році фінансову підтримку на поворотній основі зобов'язуються щорічно до 1 березня наступного року та протягом періоду кредитування подавати до Фонду підтримки інформацію про показники діяльності за встановленою Департаментом формою.

2. Сприяння розвитку сільськогосподарського виробництва та розвитку сільських територій

Сільськогосподарське виробництво в умовах дії правового режиму воєнного стану стало однією з пріоритетних галузей економічного розвитку регіону, яке забезпечує виробництво якісного та безпечного продовольства в обсязі, необхідному для гарантування продовольчої безпеки країни.

Для учасників бойових дій сільське господарство може стати не лише джерелом доходу, але й професійною діяльністю. Набутий досвід, активна життєва позиція та готовність до боротьби з труднощами – є ключовими факторами для розвитку та створення фермерських господарств.

Фермерські та сімейні фермерські господарства відіграють важливу роль у розвитку сільських територій, наповнюють ринок продукцією та сировиною, у вирішенні проблеми зайнятості сільського населення, позитивно впливають на розвиток імпортозаміщення виробництва продовольчої продукції. Враховуючи факт, що майже половина сільськогосподарської продукції виробляється селянськими господарствами, розвиток фермерських та сімейних фермерських господарств в умовах євроінтеграції є основою для розвитку сільських територій і зростання добробуту сільського населення.

Досягнення завдань у розвитку м'ясо-молочної галузі передбачається за рахунок здійснення системних заходів щодо забезпечення розширеного відтворення стада, сприяння створенню оптимальних за розмірами молочних ферм, підвищення продуктивності тварин, нарощення поголів'я корів у господарствах усіх організаційно-правових форм, стимулювання закупівлі сільськогосподарськими виробниками племінної великої рогатої худоби.

Сімейні фермерські господарства відіграють важливу роль у розвитку сільських територій, наповнюють ринок продукцією та сировиною, у вирішенні проблеми зайнятості сільського населення, позитивно впливають на розвиток імпортозаміщення виробництва продовольчої продукції. Враховуючи факт, що майже половина сільськогосподарської продукції виробляється селянськими господарствами, розвиток сімейних фермерських господарств в умовах євроінтеграції є основою для розвитку сільських територій і зростання добробуту сільського населення.

Загальноприйнятим способом підвищення ефективності малих сільськогосподарських товаровиробників у розвинених країнах світу є їх об'єднання в різні форми організацій виробників з метою спільного виробництва, доступу до фінансових і матеріальних ресурсів та можливості просування своєї продукції. У свою чергу, однією з найбільш поширених і ефективних форм об'єднання сільгосптоваровиробників є сільськогосподарські кооперативи.

На Львівщині чисельність сільськогосподарських кооперативів та їх частка в загальному обсязі реалізації сільськогосподарської продукції залишається незначною. Водночас формування мережі сільськогосподарських кооперативів стримується через слабку матеріальну базу, відсутність кваліфікованих кадрів – організаторів кооперативного руху, недостатню обізнаність селян у перевагах об'єднання зусиль на умовах кооперації для подальшого розвитку, відсутність державної підтримки. За умови належної фінансової підтримки розвитку мережі сільськогосподарських кооперативів можливе вирішення проблем щодо збуту продукції, вирощеної фермерами і селянськими господарствами, створення ланцюжків доданої вартості сільськогосподарської продукції.

В межах Комплексної програми пропонується ветеранам та ветеранкам пройти відновлення та реабілітацію шляхом започаткування сільськогосподарського виробництва через об'єднання у сільськогосподарські кооперативи. Створення сільськогосподарських кооперативів ветеранами та ветеранками або їх членство у сільськогосподарських кооперативах має подвійне значення. По-перше, це сприяє економічному зростанню та стійкості сільських громад, забезпечуючи при цьому ветеранам та ветеранкам можливість заробітку та створення стабільних умов для життя. По-друге - надає їм можливість взаємодії та співпраці з іншими учасниками АТО (ООС) і війни та суб'єктами господарювання, що сприятиме їх соціальній інтеграції, відновленню та реабілітації.

Вирощування аквакультури є необхідною складовою для задоволення фізіологічних потреб населення в цінному продукті харчування – рибі та продукції з неї. Природно-кліматичні умови та зональне розміщення Львівської

області сприяють розвитку рибного господарства на внутрішніх прісноводних водоймах. Розвиток рибництва шляхом зариблення якісним рибопосадковим матеріалом сприятиме підвищенню рибопродуктивності прісноводних водойм та створенню бази для промислового вирощування аквакультури.

Кошти обласного бюджету пропонуються спрямувати на виконання наступних заходів:

2.1. Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва шляхом часткової компенсації вартості насіння

Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва надається у вигляді часткового відшкодування вартості придбаного та висіяного в поточному році сертифікованого високорепродукційного насіння.

Відшкодуванню підлягає вартість насіння гречки, жита, проса, олійного льону, квасолі, гороху всіх видів, вики, бобів, гірчиці, редьки олійної, багаторічних злакових трав, капусти (білокачанної, броколі, брюсельської, цвітної), буряка, моркви, цибулі, гарбузів, кабачків, патисонів, баклажанів, кукурудзи цукрової, а також огірків, помідорів, перцю (які вирощуються у відкритому ґрунті) не нижче першої репродукції або першого покоління гібриду в розмірі до 50% його вартості, але не більше ніж 50,0 тис. грн одному суб'єкту підприємництва.

Суб'єкти підприємництва, які претендують на одержання фінансової підтримки зобов'язуються за результатами поточного року надати Департаменту інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою.

Фінансова підтримка надається суб'єктам підприємництва, в яких рівень середньомісячної заробітної плати за останній звітний квартал становить не нижче 13500,0 гривень (окрім ФОП, членів ФГ, які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід).

Претенденти на одержання фінансової підтримки подають до Департаменту такі документи:

- заявку за формою затвердженою Департаментом;
- копію витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії фінансової звітності суб'єкта підприємництва відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік (для юридичних осіб);
- копію податкової декларації платника податку відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік, а для новостворених у поточному році - за останній звітний період (для фізичних осіб-підприємців);
- копії первинних документів, які підтверджують факт оплати, одержання насіння;
- копію первинних документів, що підтверджують факт висіву насіння;
- копії документів, що підтверджують кондиційність придбаного насіння на відповідність вимогам законодавства у сфері насінництва та розсадництва (сертифікати на сортові і посівні якості, або сертифікат відповідності чи сертифікат країни-експортера, що засвідчують якість насіння);

- копії звіту (звітів) з виробництва, що формувався суб'єктом підприємництва та подавався до органів статистики: «Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур» (форма №4-сг), «Звіт про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду» (форми №29) за останній звітний період - (для юридичних осіб);

- довідку (анкету) про виробничі показники за попередній рік, а для створених у поточному році за період діяльності у поточному році, за встановленою Департаментом формою - (для фізичних осіб-підприємців);

- довідку суб'єкта підприємництва про банківські реквізити;

- письмове зобов'язання (довільної форми) подати інформацію про результати діяльності до 20 лютого наступного року за встановленою Департаментом формою.

- копію податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року №4 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 02 березня 2023 року №113), окрім ФОП, членів ФГ, які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід.

У разі закупівлі насіння у фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб, не включених до Реєстру суб'єктів насінництва та розсадництва, суб'єкти господарювання додатково до вказаних документів подають копії документів про якість насіння, визначені ДСТУ 4138-2002 «Насіння сільськогосподарських культур», а саме належним чином завірені копії:

- атестату на насіння (на добазове і базове насіння);

- свідоцтва про якість насіння (на сертифіковане насіння);

- свідоцтва на гібридне насіння (на насіння першого покоління гібридів).

Для часткової компенсації вартості насіння документи подаються до 15 червня та до 1 листопада (включно) поточного року.

Фінансова підтримка надається за результатами розгляду документів суб'єкта підприємництва Комісією. На підставі рішення Комісії Департамент формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формою, затвердженою Департаментом.

2.2. Розвиток галузі скотарства та племінної справи

Кошти обласного бюджету спрямовуються на розвиток галузі тваринництва та племінної справи шляхом надання фінансової підтримки суб'єктам підприємництва у вигляді:

- дотації за приріст поголів'я корів;

- часткового відшкодування вартості племінних телиць та нетелей усіх напрямів продуктивності.

2.2.1. Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва у вигляді дотації за приріст поголів'я корів.

Дотація за приріст корів надається на безповоротній основі суб'єктам підприємництва за кожну наявну прирощену корову або новостворене поголів'я

корів, ідентифіковане та зареєстроване відповідно до законодавства, в розмірі 20 тис. грн за одну голову, але не більше 300,0 тис. грн одному суб'єкту підприємництва.

Дотація за приріст корів нараховується на різницю між кількістю наявних корів станом на 01 січня поточного року та кількістю корів, що утримувалася станом на 01 січня попереднього року, підтверджених витягом з Єдиного державного реєстру тварин.

Право на отримання дотації мають суб'єкти підприємництва, у яких у молочному скотарстві продуктивність корів за даними попереднього звітнього року не нижче 5380 кг на корову (середній показник по області за 2023 рік), у м'ясному скотарстві середньодобовий приріст молодняка ВРХ не нижче 600 грамів.

Фінансова підтримка надається суб'єктам підприємництва, в яких рівень середньомісячної заробітної плати за останній звітній квартал становить не нижче 13500,0 гривень (окрім ФОП, членів ФГ, які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід).

Для отримання дотації суб'єкти підприємництва (юридичні особи, фізичні особи-підприємці) подають до Департаменту такі документи:

- заявку за встановленою Департаментом формою;
- копію витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копію фінансової звітності відповідно до обраної системи оподаткування за попередній звітний рік (для юридичних осіб);
- копію податкової декларації платника податку відповідно до обраної системи оподаткування за попередній звітний рік, а для новостворених у поточному році - за останній звітний період (для фізичних осіб-підприємців);
- виданий в установленому порядку витяг з Єдиного державного реєстру тварин про загальну кількість наявних ідентифікованих та зареєстрованих в установленому порядку корів станом на 01 січня поточного року та на 01 січня попереднього року;
- копію звіту про виробництво продукції тваринництва та кількість сільськогосподарських тварин (форма 24-сг) на останню звітну дату на момент подання документів (для юридичних осіб);
- довідку (анкету) про виробничі показники за попередній рік, а для створених у поточному році за період діяльності у поточному році, за встановленою Департаментом формою (для фізичних осіб-підприємців);
- довідку про банківські реквізити;
- письмове зобов'язання (довільної форми) подати інформацію про результати діяльності до 20 лютого наступного року за встановленою Департаментом формою;
- копію податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року №4 (у редакції наказу Міністерства

фінансів України від 02 березня 2023 року №113), окрім ФОП, членів ФГ які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід).

Документи для отримання дотації за приріст корів подаються з 01 березня до 01 квітня поточного року.

Фінансова підтримка надається суб'єкту підприємництва за результатами розгляду документів Комісією.

На підставі рішення Комісії Департамент укладає договори з одержувачами дотації, формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формою, затвердженою Департаментом та подає до Головного управління Державної казначейської служби України у Львівській області, яке здійснює перерахування коштів на рахунки учасників Програми, відкриті в установах банків.

2.2.2. Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва у вигляді часткового відшкодування вартості племінних нетелей молочно-м'ясного та телиць і нетелей м'ясного напрямів продуктивності.

Часткове відшкодування вартості племінних нетелей молочно-м'ясного та телиць і нетелей м'ясного напрямів продуктивності надається суб'єктам підприємництва у розмірі до 15 відсотків їх вартості (без податку на додану вартість), але не **менше** 10000 гривень за одну голову.

Відшкодуванню підлягають закуплені у суб'єктів племінної справи у тваринництві у період з 1 січня до 30 вересня поточного року племінні нетелі молочно-м'ясного та телиці і нетелі м'ясного напрямів продуктивності вітчизняного походження та/або ввезені в режимі імпорту.

Фінансова підтримка надається суб'єктам підприємництва, в яких рівень середньомісячної заробітної плати за останній звітний квартал становить не нижче 13500,0 гривень (окрім ФОП, членів ФГ, які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід).

Для отримання часткового відшкодування суб'єкти підприємництва (юридичні особи, фізичні особи-підприємці) подають до Департаменту такі документи:

- заявку за встановленою Департаментом формою;
- копію витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копію фінансової звітності відповідно до обраної системи оподаткування за попередній звітний рік (для юридичних осіб);
- копію податкової декларації платника податку відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік, а для новостворених у поточному році - за останній звітний період (для фізичних осіб-підприємців);
- інформацію з Єдиного державного реєстру тварин про наявне на дату подання заявки поголів'я великої рогатої худоби, засвідчену районною установою ветеринарної медицини;
- довідку про банківські реквізити;
- копії відповідних платіжних документів, видаткових накладних, рахунків на оплату, договору купівлі-продажу племінної худоби;

- копію акту приймання передачі племінної худоби (крім тварин, що були ввезені в режимі імпорту);

- копії відповідного контракту, рахунку-фактури (інвойсу), платіжних документів, сертифікатів, митної декларації (у разі ввезення племінної худоби в режимі імпорту);

- копії сертифікатів племінних (генетичних) ресурсів;

- копію податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року №4 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 02 березня 2023 року №113), окрім ФОП, членів ФГ які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід;

- письмові зобов'язання:

- а) надати до Департаменту до 20 січня інформацію про результати діяльності у поточному році за встановленою Департаментом формою;

- б) повернути у місячний термін до обласного бюджету отримані бюджетні кошти в разі зменшення впродовж двох наступних років (станом на 01 січня) поголів'я закуплених тварин, вартість яких була частково відшкодована.

Документи на відшкодування вартості племінних нетелей молочно-м'ясного та телиць і нетелей м'ясного напрямів продуктивності подаються впродовж поточного року до 01 жовтня.

Фінансова підтримка надається суб'єкту підприємництва за результатами розгляду документів Комісією.

На підставі рішення Комісії Департамент формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формою, затвердженою Департаментом, подає до Головного управління Державної казначейської служби України у Львівській області, яке здійснює перерахування коштів на рахунки учасників Комплексної програми, відкриті в установах банків.

Суб'єкти підприємництва, визнані рішенням Комісії отримувачами фінансової підтримки, зобов'язуються впродовж двох наступних років подавати до 20 січня інформацію про наявне поголів'я тварин станом на 1 січня, в тому числі тварин, вартість яких була частково відшкодована.

У разі зменшення впродовж двох наступних років (станом на 01 січня) поголів'я закуплених тварин, вартість яких була частково відшкодована, одержані бюджетні кошти повертаються суб'єктом підприємництва до обласного бюджету в повному обсязі.

Якщо впродовж двох наступних років (станом на 01 січня) зменшення поголів'я закуплених тварин, вартість яких була частково відшкодована відбулось по причині вибуття внаслідок хвороби чи загибелі, підтвердженими відповідними документами, виданими органами Держпродспоживслужби, то бюджетні кошти суб'єктом підприємництва не повертаються.

2.3. Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва у вигляді часткового відшкодування вартості високопродуктивного матеріалу риб для покращення генетики маточних стад, відтворення і зариблення водойм

Фінансова підтримка у вигляді часткового відшкодування вартості високопродуктивного матеріалу риб для покращення генетики маточних стад, відтворення і зариблення водойм надається суб'єктам підприємництва в галузі рибництва, які займаються розведенням і вирощуванням риби у відкритих водоймах, у тому числі садках та установках закритого виробництва за придбаний у поточному році у суб'єктів племінної справи племінний матеріал риб для оновлення маточного поголів'я (плідники, ремонтний молодняк) та рибопосадковий матеріал для зариблення (мальок - однолітка і дволітка) у розмірі 50% його вартості, але не більше ніж 100,0 тис. грн одному суб'єкту підприємництва.

Фінансова підтримка надається суб'єктам підприємництва, в яких рівень середньомісячної заробітної плати за останній звітний квартал становить не нижче 13500,0 гривень (окрім ФОП, членів ФГ, які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід).

Для отримання права на одержання фінансової підтримки претенденти на участь у програмі подають до Комісії такі документи:

- заявку згідно з формою, затвердженою Департаментом;
- витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії документів, що підтверджують право власності /або використання водних об'єктів;
- копії первинних документів, що підтверджують оплату та одержання високопродуктивного матеріалу риб у поточному році;
- копію документа, що підтверджує племінну генетичну цінність матеріалу риб (плідники, ремонтний молодняк);
- копію фінансової звітності відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік (для юридичних осіб);
- копію податкової декларації платника податку відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік, а для новостворених у поточному році за останній звітний період (для фізичних осіб-підприємців);
- копії звітів за попередній звітний період (звіти за формою №1А-риба (річна) «Виробництво продукції аквакультури за 20__ рік», затвердженою наказом Мінагрополітики України від 21.03.2012 №141, за формою № 1-риба (річна) «Звіт про добування водних біоресурсів за 20__ рік», затвердженою наказом Держстату України від 25.06.2021 № 158, а у разі відсутності статистичної звітності (для фізичних осіб-підприємців) – довідку (анкету) про виробничі показники за попередній рік, а для створених у поточному році за період діяльності у поточному році, за встановленою Департаментом формою;
- довідку суб'єкта підприємництва про банківські реквізити;
- письмове зобов'язання повернути у місячний термін до обласного бюджету кошти у разі встановлення контролюючими органами факту їх одержання з порушенням вимог законодавства;

- копію податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року №4 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 02 березня 2023 року №113), окрім ФОП, членів ФГ які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід.

Фінансова підтримка надається за результатами розгляду документів суб'єкта підприємництва Комісією. На підставі рішення Комісії Департамент формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формою, затвердженою Департаментом.

2.4. Фінансова підтримка суб'єктів підприємництва у вигляді дотації на одиницю площі зариблених водних об'єктів

Фінансова підтримка у вигляді дотації на одиницю площі зариблених водних об'єктів надається суб'єктам підприємництва у галузі рибництва, які займаються вирощуванням товарної риби на відкритих водоймах, у тому числі садках у розмірі до 5000,0 грн на гектар, але не більше ніж на 20 гектарів зариблених водних угідь для одного суб'єкта підприємництва.

Дотація надається на зариблення водойм власно вирощеним та/або придбаним рибопосадковим матеріалом, за умови щільності зариблення на 1 га відповідно до технологічних норм: для одноліток коропа – 3,5-4 тис. шт., рослинноїдних – 2 тис. шт., для дволіток коропа – 1 – 1,5 тис. шт., товстолобика – 350 шт., білого амура 50 штук, відповідно до актів зариблення у поточному році.

Право на отримання дотації мають суб'єкти підприємництва, у яких рибопродуктивність за даними попереднього звітного року не нижче 500 кг на 1 га зарибленого водного об'єкта.

Фінансова підтримка надається суб'єктам підприємництва, в яких рівень середньомісячної заробітної плати за останній звітний квартал становить не нижче 13500,0 гривень (окрім ФОП, членів ФГ, які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід).

Для отримання фінансової підтримки претенденти на участь у програмі подають до Комісії такі документи:

- заявку згідно з формою, затвердженою Департаментом;
- витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії документів, що підтверджують право власності /або використання водних об'єктів;
- копію фінансової звітності відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік (для юридичних осіб);
- копію податкової декларації платника податку відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік, а для новостворених у поточному році за останній звітний період (для фізичних осіб-підприємців);
- копії документів, що підтверджують факт зариблення водойми «Акт № про зариблення» (форма № А-10), «Зведена відомість про зариблення» (форма

№А-11), затверджені наказом Мінагрополітики від 19.06.2012 №362, складених під час зариблення у присутності представників територіальних громад;

- копії первинних документів, що підтверджують оплату та одержання придбаного рибопосадкового матеріалу для зариблення (у разі закупівлі);

- копію звіту за попередній звітний період (форма №1А-риба (річна)) «Виробництво продукції аквакультури за 20__ рік», затвердженою наказом Мінагрополітики України від 21 березня 2012 року № 14;

- довідку про банківські реквізити;

- письмове зобов'язання (довільної форми) подати інформацію про результати діяльності до 20 лютого наступного року за встановленою Департаментом формою.

- копію податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року №4 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 02 березня 2023 року №113), окрім ФОП, членів ФГ які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід.

Документи для отримання дотації на одиницю площі зариблених водних об'єктів подаються до 01 липня поточного року.

Фінансова підтримка надається за результатами розгляду документів суб'єкта підприємництва Комісією.

На підставі рішення Комісії Департамент формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формою, затвердженою Департаментом, подає до Головного управління Державної казначейської служби України у Львівській області, яке здійснює перерахування коштів на рахунки учасників Програми, відкриті в установах банків.

2.5. Фінансова підтримка суб'єктів підприємницької діяльності засновниками (для фермерських господарств-членами) яких є учасники/ветерани війни (АТО, ООС), члени їх сімей, а також члени сімей з числа загиблих воїнів шляхом часткового відшкодування вартості основних засобів.

Фінансова підтримка надається суб'єктам підприємництва, які провадять сільськогосподарську діяльність та засновником (одним із засновників) яких є учасник/ветерани війни (АТО, ООС), члени їх сімей, та члени сімей з числа загиблих у вигляді часткового відшкодування вартості основних засобів, в тому числі сільськогосподарської техніки, машин та обладнання, які придбані у поточному році у розмірі до 80 відсотків вартості без урахування сум податку на додану вартість, але не більше, ніж 500 тис.грн в рік для одного суб'єкта. Відшкодуванню підлягають нові основні засоби українського або іноземного виробництва, крім вироблених в росії і білорусі.

Членами сім'ї розуміється чоловік, дружина, повнолітні діти.

Фінансова підтримка надається суб'єктам підприємництва, в яких рівень середньомісячної заробітної плати за останній звітний квартал становить не нижче 13500,0 гривень (окрім ФОП, членів ФГ, які заробітну плату не

нараховують, а отримують дохід).

Для отримання фінансової підтримки суб'єкти підприємницької діяльності подають до Департаменту наступні документи:

- заявку за встановленою Департаментом формою;
- копію витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- копії фінансової звітності суб'єктів підприємництва відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік (для юридичних осіб);
- копію податкової декларації платника податку відповідно до обраної системи оподаткування за попередній рік, а для новостворених у поточному році - за останній звітний період (для фізичних осіб-підприємців);
- письмове зобов'язання (довільної форми) щодо повернення коштів у місячний термін до бюджету, у разі встановлення контролюючими органами факту їх одержання з порушенням вимог законодавства;
- копію платіжного доручення, що підтверджує оплату придбання основних засобів;
- копію акту приймання-передачі про отримання основних засобів;
- копії супроводжуваних інформаційних матеріалів до основних засобів, які надані постачальниками і засвідчують технічну характеристику основного засобу (технічний паспорт, інструкцію тощо);
- для придбаних тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів - документ що підтверджує реєстрацію транспортного засобу за суб'єктом господарювання;
- фото придбаного основного засобу, зроблене після доставки на місце господарської діяльності, з датою фотознімку;
- копії звіту (звітів) з виробництва, що формувався суб'єктом підприємництва та подавався до органів статистики: «Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур» (форма №4-ст), «Звіт про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду» (форми №29) за останній звітний період;
- довідку (анкету) про виробничі показники за попередній рік, а для створених у поточному році за період діяльності у поточному році, за встановленою Департаментом формою - для ФОП та для суб'єктів підприємництва;
- довідка суб'єкта господарювання про банківські реквізити;
- письмове зобов'язання (довільної форми), подати до 20 лютого наступного року інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою.;
- копії посвідчення учасника бойових дій та/або копію документа, що підтверджує безпосередню участь/знаходження особи у бойових діях/антитерористичній операції, забезпеченні їх проведення і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України;
- копії паспорта заявника;
- копії документів, що підтверджують встановлення факту смерті особи

під час воєнного стану (АТО/ООС) - якщо заявник член сім'ї учасника/ветерана війни (АТО/ООС), або з числа загиблих;

- копії документів, що підтверджують сімейні зв'язки з учасником/ветераном війни (АТО/ООС), або з числа загиблих якщо заявник член сім'ї учасника/ветерана війни (АТО/ООС), або з числа загиблих;

- копію податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року №4 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 02 березня 2023 року №113), окрім ФОП, членів ФГ які заробітну плату не нараховують, а отримують дохід.

Придбані основні засоби суб'єкти підприємницької діяльності не мають права продавати/ відчужувати впродовж двох років. У разі відчуження основних засобів упродовж двох років з часу отримання фінансової підтримки, суб'єкт підприємництва повертає одержані кошти до бюджету в повному обсязі.

Суб'єкти підприємницької діяльності які отримали фінансову підтримку подають до 20 лютого наступного року Департаменту в електронній формі інформацію про результати діяльності за встановленою Департаментом формою, а також підтвердження про наявність основного засобу (фото з датою знімку).

Фінансова підтримка надається за результатами розгляду документів Комісією. На підставі рішення Комісії Департамент формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формою, затвердженою Департаментом.

3. Розвиток сільськогосподарського дорадництва та консультаційно-інформаційної і освітньої діяльності

Діяльність дорадчих служб є одним з найбільш важливих інструментів підтримки та розвитку аграрної сфери економіки країни, підвищення ефективності та прибутковості сільськогосподарського виробництва. Дорадча діяльність особливо необхідна для фермерів, сімейних фермерських господарств, індивідуальних товаровиробників та власників присадибних ділянок. Адже ця категорія дрібних товаровиробників, на відміну від великих сільськогосподарських підприємств, не має змоги утримувати у своїх господарствах кваліфікованих фахівців з різних напрямів господарювання та потребує коротких інтенсивних курсів навчання з поєднанням теоретичної та практичної складових, наближених до місця їх проживання та ведення бізнесу. Фермерам, особистим селянським господарствам, особливо тим, які не мають відповідної сільськогосподарської освіти, необхідно допомогти в освоєнні передових технологій вирощування сільськогосподарських культур, веденні тваринництва, методів прибуткового господарювання тощо.

Ефективно функціонуюча інформаційна діяльність в аграрній сфері сприятиме налагодженню виробничих відносин між сільськогосподарськими товаровиробниками, іншими учасниками аграрного ринку та органами державної влади, аграрною освітою і наукою.

З метою популяризації потенціалу області, обміну досвідом, поширення необхідних знань та інформації для забезпечення сталого розвитку сільського

господарства, висвітлення результатів виконання заходів Комплексної програми Департаментом формуються виставкові експозиції, організуються конференції, семінари, інші освітньо-інформаційні та промоційні заходи тощо.

Кошти обласного бюджету пропонуються спрямувати на виконання наступних заходів:

3.1. Фінансування видатків департаменту агропромислового розвитку на участь та організацію консультаційно-інформаційних заходів

Кошти обласного бюджету спрямовуються Департаменту для фінансування таких видатків:

- розробка дизайну експозиції, придбання матеріалів для презентації експозиції (банери, прес-вол, стенди з кейс-трибуною, презентаційні стенди з висвітленням економічного та інвестиційного потенціалу агропромислового сектору області);

- оренда виставкових площ та обладнання, сплата реєстраційного внеску учасника виставки, забудова виставкової площі (монтаж, демонтаж);

- придбання та виготовлення роздаткових матеріалів (буклетів, інформаційних листків, брошур, книг, довідників тощо), канцелярських товарів, сувенірної продукції для забезпечення відвідувачів та учасників освітньо-інформаційних заходів, виставок тощо; публікації у засобах масової інформації;

- транспортні послуги, пов'язані з участю та організацією виставок, облаштування виставкових площадок для тварин та їх обслуговування, оплата проїзних документів до місця виставки, документів за проживання та добових витрат;

- організація відзначення кращих працівників та трудових колективів агропромислового комплексу області (оренда приміщення для проведення урочистих заходів, у тому числі забезпечення звуковим та мультимедійним обладнанням, оформлення залів, монтаж, демонтаж банерів; залучення культурно-мистецького супроводу);

- придбання та виготовлення рекламних інформаційних матеріалів для візуалізації заходів, презентаційних стендів, придбання та виготовлення запрошень, вітальних листівок, бланків подяк, рамок, папок, живих квітів для нагороджених та оформлення експозицій;

- залучення засобів масової інформації, інформаційних агентств інших засобів масової комунікації (виготовлення та поширення текстових, фото-, відео- та графічних інформаційних матеріалів, створення теле- та радіопрограм) тощо;

- витрати, пов'язані з проведенням форумів, семінарів, круглих столів, конференцій, тематичних заходів, в тому числі видатки на оплату послуг кейтерингу та послуг з організації подій.

3.2. Фінансова підтримка на розвиток сільськогосподарського дорадництва

Фінансова підтримка на розвиток сільськогосподарського дорадництва надається на конкурсній основі дорадчим службам, які внесені до Реєстру сільськогосподарських дорадчих служб і здійснюють дорадчу діяльність.

Фінансова підтримка на розвиток сільськогосподарського дорадництва надається у вигляді відшкодування витрат за наступними методами/заходами дорадчої діяльності:

- навчання суб'єктів підприємництва, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, та сільського населення, в тому числі молоді (проведення семінарів, круглих столів, наукових конференцій тощо з питань економіки, технологій, управління, маркетингу, обліку, податків, права, екології, поширення та впровадження у виробництво сучасних технологій, новітніх досягнень науки і техніки тощо);

- дослідження соціально-економічних проблем сільської місцевості та розробка варіантів їх розв'язання;

- демонстраційні покази форм і методів роботи суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості (проведення днів поля, демонстрацій, агротехнічних заходів, технологій, систем ведення господарства, сортів, гібридів, порід тварин, техніки, добрив, кормів, засобів захисту рослин, передового досвіду господарювання, досягнень аграрної науки та освіти тощо);

- інформаційне забезпечення суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, сільського населення, в тому числі молоді (організація дорадчого супроводу з питань ведення агробізнесу, надання консультаційних послуг щодо впровадження на виробництві гігієнічних вимог відповідно до міжнародних стандартів якості та безпечності харчових продуктів, випуск і розповсюдження інформаційних видань, в тому числі електронних, видання та розповсюдження буклетів, інформаційних листків, брошур, книг, публікацій у засобах масової інформації тощо для забезпечення сільськогосподарських виробників інформацією про сучасні технології, досягнення науки в аграрній сфері, вимоги щодо якості сільськогосподарської продукції тощо).

Право на отримання дорадчих послуг мають фізичні та юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність у сільській місцевості, сільське населення.

Оголошення про початок роботи Комісії в поточному році та конкурсного відбору дорадчих служб розміщується на офіційному веб сайті Львівської обласної державної адміністрації та на сторінці Департаменту у соціальній мережі Facebook.

Департамент формує та затверджує тематику методів/заходів дорадчої діяльності, що планується провести у поточному році відповідно до завдань Комплексної програми. Сформовані теми опубліковуються в оголошенні про конкурсний відбір дорадчих служб. Документи на конкурсний відбір приймаються з дня оголошення конкурсу.

Для участі в конкурсному відборі дорадчі служби подають Комісії такі документи:

- заяву на участь за встановленою Департаментом формою;
- копію сертифіката дорадчої служби з копіями кваліфікаційних свідоцтв сільськогосподарських дорадників, експертів-дорадників;
- копію статуту організації (дорадчої служби);

- витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- опис проведеного заходу/методу з надання дорадчих послуг з калькуляцією понесених витрат за встановленою Департаментом формою;
- акт виконаних робіт;
- список учасників заходу/методу дорадчих послуг.

Переможців конкурсу визначають за такими критеріями:

- кількість кваліфікованих дорадників та експертів-дорадників, що були залучені дорадчою службою для надання дорадчих послуг;
- вартість витрат проведеного методу/заходу дорадчої діяльності;
- відповідність заходів дорадчих служб до тематики методів/заходів, що затверджені Департаментом;
- наявність посилання про оприлюднення інформації про проведений захід на веб-ресурсі/сторінці дорадчої служби (посилання на оприлюдненні: інформацію/прес-реліз та або/ фото/відео- матеріали щодо проведеного заходу).

Фінансова підтримка надається за результатами розгляду документів Комісією. На підставі рішення Комісії Департамент формує Реєстр одержувачів фінансової підтримки згідно з формою, затвердженою Департаментом.

4. Реалізація проекту транскордонного співробітництва «Interreg NEXТ Польща-Україна 2021-2027»

В рамках програми транскордонного співробітництва «Interreg NEXТ Польща-Україна 2021-2027» ГО «Львівська аграрна палата» за підтримки Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації та спільно з Львівським національним університетом природокористування і партнерами з Республіки Польща подано у 2023 році на конкурс проект «Захист біорізноманіття транскордонних територій України та Польщі від популяції борщівника». Проект спрямований на вирішення проблеми швидкого поширення інвазивних рослин, зокрема борщівника Сосновського, що завдає значної шкоди біорізноманіттю та довкіллю на транскордонній території. Однією з умов участі у програмі є співфінансування проекту у розмірі не менше 10 відсотків від вартості проекту. Термін реалізації проекту складає 24 місяці. Загальна вартість поданого проекту складає 2219,8 тис. євро, в тому числі заходи, заплановані для реалізації Львівською аграрною палатою – 1546,0 тис. євро.

Оскільки Львівська аграрна палата є неприбутковою громадською організацією, пропонується співфінансування проекту здійснювати частково за кошти обласного бюджету, а частково за кошти громад, залучених до реалізації проекту (Козівська, Старосамбірська, Турківська, Стрілківська, Боринська, Сколівська, Хирівська, Славська, Східницька територіальні громади).

4.1. Співфінансування заходів проекту «Захист біорізноманіття транскордонних територій України та Польщі від популяції борщівника»

Кошти обласного бюджету спрямовуються Львівській Аграрній палаті для співфінансування проекту «Захист біорізноманіття транскордонних територій

України та Польщі від популяції борщівника» у вигляді грошового внеску на співфінансування заходів передбачених проектом.

Очікувані кінцеві результати реалізації Комплексної програми

За умов стабільного фінансування, реалізація заходів Комплексної програми забезпечить:

- збільшення обсягів виробництва валової сільськогосподарської продукції суб'єктами підприємствами та їх частки в загальному виробництві області;
- створення додаткових робочих місць та підвищення само зайнятості населення у сільських та гірських населених пунктах шляхом трансформації особистих селянських господарств у сімейні фермерські господарства;
- поліпшення матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств;
- зниження собівартості продукції з прісноводної риби та інших водних біоресурсів вітчизняного виробництва з метою забезпечення більш доступної її реалізації широким верствам населення;
- розвиток малих та середніх суб'єктів господарювання у галузі виробництва аквакультури;
- збільшення рівня виробництва риби.

Результативні показники завдань і заходів Комплексної програми наведено в додатку 4.

VI. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування, строки виконання завдань, заходів

Збереження позитивних тенденцій та вирішення проблемних питань в аграрному секторі економіки щодо забезпечення продовольчої безпеки регіону, підвищення конкурентоспроможності галузі, створення додаткових робочих місць потребує постійного всебічного сприяння розвитку сільського господарства через реалізацію державних програм та за допомогою розробки і впровадження місцевих програм підтримки галузі.

Створення сприятливих умов для розвитку агропромислового комплексу при фінансовій підтримці з бюджетів усіх рівнів, залученні інвестицій та проектів міжнародної технічної допомоги зміцнить продовольчу безпеку області і забезпечить досягнення мети Комплексної програми.

Реалізація заходів Комплексної програми сприятиме підтримці мікро- та малих суб'єктів підприємництва; процесу трансформації особистих селянських господарств у сімейні фермерські господарства; удосконаленню зворотного зв'язку між виробниками і споживачами; виходу виробників на внутрішній та зовнішній ринки збуту; залученню іноземних інвестицій; розвитку місцевих громад.

Виконання завдань та заходів Комплексної програми заплановано здійснювати упродовж 2021 – 2025 років. Крім коштів обласного бюджету, заплановано залучити кошти з інших джерел, у тому числі з державного бюджету, кошти суб'єктів господарювання, бюджетів громад та проектів МТД.

Ресурсне забезпечення Комплексної програми наведено в додатку 2.

Щорічно Комплексна програма доповнюється Переліком завдань, заходів і показників чи змінами до нього з визначеним обсягом фінансування, який затверджується в установленому порядку при визначенні показників обласного бюджету на наступний рік.

Безповоротна фінансова допомога на напрямки 1.1 (компенсація відсотків за супроводження договорів фінансового лізингу), 2.1 (часткове відшкодування вартості насіння), 2.2.1 (дотація за приріст поголів'я корів), 2.3 (часткове відшкодування вартості високопродуктивного матеріалу риби) та 2.4 (дотація на площу зарибнених водних об'єктів) для одного суб'єкта підприємництва, що надається протягом одного бюджетного року, за умовами Комплексної програми не повинна перевищувати 500,0 тис. гривень.

Кошти з обласного бюджету на реалізацію завдань і заходів Комплексної програми спрямовуються в першу чергу на погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої в органах казначества.

VII. Механізм реалізації завдань і заходів Комплексної програми

Визначення одержувачів фінансової підтримки, окрім пунктів 3.1 (фінансування видатків Департаменту на проведення консультативно-інформаційних заходів) та 3.3 (співфінансування проекту в рамках програми Interreg NEXТ Польща-Україна 2021-2027), здійснюється Комісією. Комісією проводиться відбір дорадчих служб на конкурсній основі.

До складу Комісії входять: одна особа від постійної комісії з питань діяльності агропромислового комплексу, підприємництва та інвестицій обласної ради, чотири особи – від Департаменту, заступник голови обласної ради (за згодою), заступник голови облдержадміністрації, одна особа – від Головного управління Державної податкової служби України у Львівській області (за згодою), Головного управління статистики у Львівській області (за згодою), дві особи – з числа громадськості (за згодою) і одна особа від Головного управління Дежпродспоживслужби у Львівській області (за згодою). У разі необхідності Комісія може залучати до своєї роботи незалежних експертів та фахівців. Склад комісії і Положення про порядок роботи Комісії затверджуються рішенням Львівської обласної державної (військової) адміністрації. Співголовами Комісії є заступник голови обласної державної адміністрації та заступник голови обласної ради (за згодою). Дату проведення засідання Комісії визначає Департамент за погодженням з співголовами Комісії.

Оголошення про початок роботи Комісії в поточному році розміщується на офіційних вебсайтах Львівської обласної державної адміністрації, Львівської обласної ради, на сторінках соціальних мереж департаменту та ОДА, а також в друкованих засобах масової інформації, окрім конкурсного відбору дорадчих служб. Оголошення про конкурсний відбір дорадчих служб розміщується на офіційному веб сайті Львівської обласної державної адміністрації та на сторінці Департаменту у соціальній мережі Facebook.

Прийом документів за пунктами 1.1 (компенсація відсотків за супроводження договорів фінансового лізингу), 2.3 (часткове відшкодування вартості високопродуктивного матеріалу риби) та 2.5 (фінансова підтримка

суб'єктів підприємницької діяльності засновниками (для фермерських господарств-членами) яких є учасники/ветерани війни (АТО, ООС), члени їх сімей, а також члени сімей з числа загиблих воїнів шляхом часткового відшкодування вартості основних засобів) розпочинається з наступного дня після оприлюднення оголошення, а закінчується – 1 грудня поточного року, або до завершення воєнного стану. По решту пунктах Комплексної програми дати прийому документів визначені в описі надання фінансової підтримки. У разі, якщо обсяг виділених коштів на заходи програми буде розподілений до 1 грудня подані заявки повертаються заявникам без розгляду на Комісії і можуть повторно подаватись у наступному році з оновленими даними.

Останнє засідання Комісії проводиться до 10 грудня поточного року, або після розподілу всієї суми виділених коштів.

В оголошенні про початок прийому документів наводиться така інформація:

- назва юридичної особи та юридична адреса установи, куди подаються документи;

- терміни подання документів до Комісії;

- обсяги фінансової підтримки за напрямками на поточний рік;

- номер і дата розпорядчого документа, яким затверджено форми заявок та інші документи на фінансову підтримку, які подаються на участь у Комплексній програмі.

- порядок та умови отримання фінансової допомоги, умови;

Комісія розглядає подані документи в порядку черговості їх реєстрації за відповідним напрямком фінансової підтримки. Рішення про надання фінансової підтримки приймається Комісією на її засіданні в присутності не менш як двох третин її складу шляхом відкритого голосування, простою більшістю голосів. При прийнятті рішення щодо фінансової підтримки переваги надаються:

- суб'єктам підприємництва, засновником (одним із засновників) яких є учасник бойових дій;

- суб'єктам підприємництва, де керівником є особа віком до 35 років;

- суб'єктам підприємництва, які мають досвід провадження діяльності понад 2 роки.

Відповідне рішення Комісії оформляється протоколом, який підписують усі присутні члени. Член комісії, який не згоден з її рішенням, підписує протокол з окремою думкою, письмовий виклад якої є невід'ємною частиною протоколу.

Засвідчена копія витягу з протоколу, що містить рішення Комісії, може надаватися учасникам Комплексної програми на їхню вимогу.

Заявки на участь у Комплексній програмі та оригінали документів або належним чином засвідчені копії документів подаються до Департаменту. Документи, подані не в повному обсязі, повертаються заявникам. Доопрацьований пакет документів може подаватись повторно.

Фінансова підтримка не надається суб'єктам підприємництва, які:

- визнані банкрутами або щодо яких порушено справу про банкрутство;

- перебувають на стані припинення;

- подали завідомо недостовірні відомості та документи;

- мають протерміновану заборгованість з платежів, контроль за справленням яких покладено на органи ДПС.

У разі подання заявниками на участь у Комплексній програмі недостовірних даних у документах для отримання фінансової підтримки такі суб'єкти підприємництва несуть відповідальність, передбачену законодавством.

Реєстри одержувачів фінансової підтримки Департамент протягом семи робочих днів з дати їх складання, але не пізніше останнього дня місяця, подає до Головного управління Державної казначейської служби України у Львівській області, яке здійснює перерахування коштів на рахунки учасників Комплексної програми, відкриті в установах банків.

VIII. Координація та контроль за ходом виконання Комплексної програми

Департамент здійснює координацію та контроль за виконанням заходів і завдань Комплексної програми, забезпечує внутрішній фінансовий контроль за використанням бюджетних коштів.

Супровід кредитних ліній з фінансової підтримки для реалізації бізнес-планів переможцями конкурсів (укладення кредитних договорів, забезпечення кредитів, організація виконання договірних зобов'язань отримувачами коштів з повернення кредитів і сплати відсотків за користування кредитами, повернення коштів до бюджету, претензійна робота) здійснюється Фондом підтримки.

Щоквартально до 10 числа місяця, наступного за звітним періодом, Фонд підтримки надає Департаментові звіт про стан реалізації заходу з фінансової підтримки на зворотній основі, а ГО Львівська Аграрна палата звіт щодо співфінасування проекту інтеграції, за встановленою Департаментом формою.

Департамент щоквартально до 15 числа місяця, наступного за звітним періодом, надає департаментові економічної політики облдержадміністрації інформацію про стан виконання Комплексної програми. Після закінчення бюджетного року Департамент до 25 січня надає департаментові економічної політики облдержадміністрації і постійній комісії з питань діяльності агропромислового комплексу, підприємництва та інвестиції обласної ради підсумковий звіт про виконання Комплексної програми та пояснювальну записку про виконану роботу.

**Т.в.о. директора департаменту
агропромислового розвитку
обласної державної адміністрації**

Катерина ОЛИНЕЦЬ